

doi: 10.3935/rsp.v18i3.1042

GODIŠNJA KONFERENCIJA EUROPSKOG INSTITUTA SOCIJALNE SIGURNOSTI: PROMJENE U SUSTAVU SOCIJALNE SIGURNOSTI

Ljubljana, 29.-30. rujna 2011.

U Ljubljani je dana 29. i 30. rujna 2011. održana godišnja konferencija Europskog instituta socijalne sigurnosti (EISS) organizirana u suradnji s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Ljubljani. Na konferenciji naziva »Promjene u sustavu socijalne sigurnosti« sudjelovalo je 128 sudionika. Najveći broj sudionika bio je iz zemalja Europske unije, a nekoliko sudionika i izlagača dolazilo je iz Hrvatske, Srbije, Kosova i Makedonije. Izlaganja su bila organizirana u četiri sesije te su mladi istraživači dobili priliku predstaviti svoje istraživačke radove tijekom foruma mladih istraživača.

Na konferenciji je sudjelovao predsjednik Republike Slovenije i profesor na ljubljanskom sveučilištu Danilo Turk koji je izlaganjem »Fundamentalna socijalna prava kao ljudska prava« otvorio prvu sesiju konferencije. Nakon predsjednikova izlaganja, Danny Pieters održao je izlaganje pod nazivom »Sigurnost u sustavu socijalne sigurnosti« kojim je ukazao na neka međusobno suprotstavljena rješenja EU zakonodavstva u području socijalne sigurnosti koja dovode do pravne neizvjesnosti. Treće izlaganje u prvoj sesiji održao je Ulrich Becker analizirajući načelo zabrane diskriminacije u EU zakonodavstvu koje regulira područje socijalne sigurnosti. Upozorio je kako se načelo jednakosti može dovesti u pitanje pri dubljoj analizi prava socijalne sigurnosti u odnosu na rod, nacionalnost i dob. Nakon toga je Polanca Končar održala izlaganje pod nazivom »Zaštita socijalnih prava u Europskoj socijalnoj povelji« u ko-

jem je analizirala Europsku socijalnu povelju posebno se usmjerivši na članke 12. i 13. te na istraživanje sudske prakse vezane uz navedene članke. U izlaganju je iznijela da i nakon 50 godina od kad je povelja usvojena postoje problemi implementacije socijalnih prava te da se uočava izostanak provedbe zakona kojima su ta prava propisana. Cijela prva sesija bila je posvećena kritičkoj analizi sustava socijalne sigurnosti u kontekstu ljudskih prava.

Druga sesija naziva »Socijalna pravednost u promjenama sustava socijalne sigurnosti« bila je usmjerena na analiziranje zastupljenosti načela pravednosti i solidarnosti u sustavu socijalne sigurnosti. Započela je izlaganjem Ivana Svetlika, ministra rada, obitelji i socijalnih poslova Republike Slovenije, koji je predstavljajući aktivnosti slovenske vlade u području socijalne sigurnosti, pri čemu se posebno osvrnuo na mjere poduzete u vremenu ekonomske krize, naglasio važnost očuvanja solidarnosti tijekom uvođenja promjena. Nakon toga je Jos Berghman održao izlaganje pod nazivom »Starenje i promjene u mirovinskom sustavu« u kojem je dao pregled razvoja mirovinskog sustava te suvremenih izazova za mirovinski sustav: dužeg očekivanog životnog vijeka, starenja stanovništva te zastarjelih i neodgovarajućih oblika postojećih mirovinskih sustava. Treće izlaganje u drugoj sesiji pod nazivom »Osigurana pomoć i dužnosti nametnute (dugotrajno) nezaposlenim osobama« održao je Eberhard Eichenhofer. Predstavio je i analizirao reforme u njemačkoj politici zapošljavanja koje je uveo Peter Hartz, a koje su inspirirane Europskom strategijom zapošljavanja i dobrom praksom nekih zemalja (pretežito engleskog govornog područja). Glavna posljedica je da su sada troškovi javnih financija veći nego li u prijašnjem sustavu, iako su naknade smanjivane. Razlozi mogu biti unapređenje samog programa, veće poznavanje prava među korisnicima, promjene

u obitelji (npr. osamostaljivanje mladih). Izlaganje je završio zaključkom da treba biti oprezan pri uvođenju promjena po uzoru na tuđa iskustva jer njihova implementacija ovisi o kulturnom i društvenom nasljeđu pojedine zemlje.

Posljednje izlaganje u drugoj sesiji pod nazivom »Promjene u strukturi obitelji i potreba za mjerama dugotrajne skrbi« održao je Grega Strban. Njegovo je izlaganje otvorilo pitanje dugotrajne skrbi na koje su se kasnije vraćali mnogi izlagači u svojim izlaganjima i raspravama. Govoreći o dugotrajnoj skrbi, ističe se nepostojanje međunarodnog dogovora o terminologiji za dugotrajnu skrb (eng. *long-term care, dependence care* i dr.) te samo neizravnog uvrštavanja tog oblika skrbi u važne međunarodne dokumente. Sljedeće je pitanje je li potrebno govoriti o novom socijalnom riziku i u koje područje socijalne zaštite smjestiti dugotrajnu skrb (socijalne i/ili zdravstvene skrbi ili nešto treće). Kao posljednje, ključno postavljeno, javlja se pitanje: tko je odgovoran za pružanje socijalne skrbi – obitelj i neformalni sektor ili državne institucije te koji je oblik dugotrajne skrbi efikasniji – novčane naknade za pružanje skrbi ili osiguravanje pružanja usluga. Posebno se baveći zadnjim pitanjem, Strban je zaključio da treba podržavati neformalne (obiteljske) oblike skrbi, ali kako oni danas više nisu dostatni, treba se više usmjeriti prema profesionalnoj skrbi i kontroliranim novčanim naknadama za njihovo pružanje.

Treću sesiju pod nazivom »Promjene sustava socijalne sigurnosti u europskoj perspektivi« započeo je Paul Schoukens izlaganjem pod nazivom »Eksplisitne kompetencije koordiniranja socijalne sigurnosti visoko mobilnih radnika« usmjerivši se osobito na istraživanje mobilnosti znanstvenika. U svijetu jača trend međunarodne mobilnosti znanstvenika, posebno kroz povezanost elektroničkim medijima, pa je tako sve češći rad za instituciju u dru-

goj zemlji bez promjene prebivališta ili na način čestih promjena boravišta. To izaziva potrebu nove koordinacije sustava radnog i socijalnog prava, posebno u području zdravstvene zaštite i mirovinskih sustava. Na pitanje međunarodne zdravstvene zaštite osvrnuo se i potpredsjednik EISS-a Franz Marhold u izlaganju kojim je analizirao slobodno kretanje pacijenata i slobode traženja liječničkih usluga. Svakako je i to područje koje se nalazi između socijalnih i ekonomskih sloboda i koje zahtijeva hitnu regulaciju kriterija na temelju kojih osoba u inozemstvu može ili ne može ostvariti pravo na medicinsku uslugu te kada se ostvaruje pravo na novčanu naknadu za pružanje iste. Prethodna izlaganja sadržajno je dopunio Yves Jorens svojim izlaganjem »Utjecaj građanskog statusa EU-a na prava iz sustava socijalne sigurnosti mobilnih osoba«, govoreći o mnogim neriješenim i problematičnim područjima (nacionalni politički kompromisi u zakonodavstvu, neprimjenjivi kriteriji za ostvarivanje socijalnih prava, nejasnoće oko prava na pomoć određenih kategorija ljudi kao što su tražitelji posla, žrtve rata, izbjeglice i dr.). Očituje se postojanje solidarnosti, ali i socijalnog isključivanja. Uslijedilo je izlaganje Robertusa Cornelissena, savjetnika u Europskoj komisiji za zaposlenost, socijalne poslove i jednake mogućnosti, koji je prikazao na koji se način mijenja koordinacijsko zakonodavstvo EU-a o socijalnoj sigurnosti te koliko je uvođenje zakonodavnih promjena na razini koordinacijskih propisa EU-a težak i dugotrajan proces. Posljednje izlaganje u trećoj sesiji održao je Herwig Verschueren usmjerivši se na analizu promjena u zakonodavstvu EU-a o socijalnoj sigurnosti uvjetovanim presudama Europskog suda pravde. Po završetku prvog dana održana je generalna skupština članica Europskog instituta socijalne sigurnosti.

Drugi dan konferencije započeo je forumom mladih istraživača koji su pred-

stavili svoje radove iz područja socijalne sigurnosti. Tomislav Sokol, jedini izlagač iz Hrvatske, održao je tijekom foruma mladih istraživača izlaganje pod nazivom »Socijalna sigurnost i zdravstvena skrb u inozemstvu« u kojem se bavio prikazom mogućnosti hrvatskih građana da im bude pružena zdravstvena skrb u zemljama EU-a te komparacijom s pravima građana EU-a na zdravstvenu zaštitu u drugim državama EU-a. Izlaganja mladih istraživača potaknula su plodnu raspravu s mnoštvom prijedloga za daljnja istraživanja i metodološka unapređenja predstavljenih istraživanja.

Posljednja sesija konferencije bila je usmjerena na mogućnosti i izazove implementacije promjena u sustav socijalne sigurnosti. Izlaganje o mogućnostima korištenja informacijske tehnologije u sustavu socijalne sigurnosti održao je Chris Gibbon, potpredsjednik IBM-a i EISS-a. Izlaganja su održali i ministar zdravstva Republike Slovenije Dorijan Marušić, Samo Fakin, upravitelj Instituta zdravstvenog osiguranja Slovenije te Janez Kuhelj iz Instituta za mirovinsko i invalidsko osiguranje Slovenije. Ova tri izlaganja predstavnika slovenske državne uprave održana u posljednjoj sesiji bila su posvećena prikazu izazova slovenskih mirovinskih i zdravstvenih reformi.

Anjuta Bubnov Škoberne s ljubljanskog sveučilišta dala je zaključni pregled konferencije istaknuvši važnost kontinuiranog propitkivanja poštovanja ljudskih prava i načela solidarnosti, socijalne pravde te sigurnosti, odnosno pravne izvjesnosti čemu su bile posvećene prve dvije sesije. Također je istaknula aktualnost i važnost praćenja promjena u sustavu socijalne sigurnosti te stvarne implementacije predviđenih promjena čemu doprinosi redovito godišnje održavanje konferencije EISS-a koje se planira održati i iduće godine u Münchenu. Sudionicima ovogodišnje konferencije ponuđene su mogućnosti daljnje suradnje i

umrežavanja na provedbi istraživačkih aktivnosti vezanih uz sustav socijalne sigurnosti.

Martina Horvat i Valentina Kanić
Poslijediplomski doktorski studij iz
socijalne politike

doi: 10.3935/rsp.v18i3.1034

TREĆA EMES-OVA MEĐUNARODNA ISTRAŽIVAČKA KONFERENCIJA O SOCIJALNOM PODUZETNIŠTVU: SOCIAL INNOVATIONS THROUGH SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN CIVIL SOCIETY

Roskilde, Danska, 4. - 7. srpnja 2011.

Treća EMES-ova međunarodna konferencija Socijalno poduzetništvo - socijalne inovacije kroz socijalno poduzetništvo u civilnom društvu, u organizaciji Centra za socijalno poduzetništvo, Sveučilišta Roskilde u Danskoj, okupila je više od 200 istraživača, priređivača javnih politika i praktičara iz više od trideset zemalja. Rad konferencije odvijao se u sedam plenuma i 43 sesije.

EMES (www.emes.net) (eng. *emergence of social enterprises in Europe*) je istraživačka mreža sveučilišnih istraživačkih centara i pojedinaca koji su okrenuti postepenoj izgradnji europskih teorijskih i empirijskih znanja o trećem sektoru, polazeći od interdisciplinarnosti i metodološkog pluralizma.

Paneli su se bavili temom socijalnih inovacija u EU-u, socijalnim inovacijama u Latinskoj Americi i Istočnoj Aziji, socijalnim inovacijama i socijalnim poduzetništvom u civilnom društvu.